

tør jeg ogsaa haabe, at han ikke vil modsætte sig denne Opstilling af disse Hensyn, som Udvalget nu har bragt i Forslag. Medens i det, der blev forfattet ved 2den Behandling, Størrelsen af Indtagten var sat i Spidsen, hvad der unegtelig knyttede Fremtiden til Fortiden, som paa den anden Side ogsaa kunde være en utilbørlig Hindring for at sætte et Kalb ned i en lavere Klasse, naar andre Hensyn talte derfor, have vi nu stillet Folkemængden først. Det maa nemlig indrømmes, at Folkemængden er det, som i Reglen bestemmer, om Embedet er besværligt eller ikke; er det et lidet befolkede Kalb, vil Præstens Embede i Reglen være langt lettere, end naar der er en talrig Befolkning. Fremdeles have vi forandret Udtrykket „Indtagter“ — hvilket Hensyn vi fremdeles have fastholdt, dog kun som det andet — til: „Størrelsen af de tidligere af Beboerne udøvede Ydelser“. Derved vil der altsaa ikke blive taget i Betragtning Præstegaardsavlingens Størrelse, som jo er mere tilfældig, ligesaa lidt som Størrelsen af de forskellige Legater og Andet, der kan være henlagt til de enkelte Kalb. Naar Beboernes Ydelser saaledes sættes som det andet Hensyn, maa dette anses som billigt, idet de Sogne, der yde Noget, kunne have en Ret til at forlange, at deres Præst skal være nogenledes godt aflagt. Fremdeles er opført som Nr. 3, ligesom i det tidligere Forslag, „de særlige Besværligheder, som maatte være forbundne med Embedets Betjening“. I Tilfælde af, at Thinget vil gaa ind paa, at disse tre Hensyn, som jeg ikke kan skjønne kunne genere Ministeren ved Fordelingen, indsættes, gaar Udvalget ind paa, at det sker ved kongelig Anordning, idet det erkjender, at det er yderst vanskeligt og besværligt at faae Fordelingen fastsat ved Lov; men vil man ikke gaa ind derpaa, maa vi fastholde den Mening, at det da er rigtigere, end at overlade Fordelingen aldeles til Ministerens For-godtbefindende, at fastsætte den ved Lov. Jeg haaber imidlertid, at det principale Forslag maa blive vedtaget, og at det subsidiaire saaledes maa bortfalde. — Det sidste Endringsforslag under Nr. 10 tager jeg, som bemærket, tilbage, da Udtrykket „Landsbypræst“ i § 9 ikke er foreslaaet rettet.

Formanden: Forslaget under Nr. 10 er saaledes taget tilbage; jeg maa spørge om Nogen optager det. (Ophold.) Da Sagen optager det, er det altsaa bortfaldet.

Fallesen: Det under Nr. 6 stillede Endringsforslag er, saavidt jeg opfattede den ærede Ordfører, tiltraadt af Udvalget, og jeg behøver altsaa ikke videre at udtale mig derom. De Medlemmer, der have stillet det, have betragtet det som en Redaktionsændring og have anset det for en Selvsølge, at naar en Mand ved Lov er forpligtet til at udføre en Handling, er han tillige

forpligtet til at udføre Bidnesbyrd om, at Handlingen er udført. Vi have jo i vor Lovgivning mange Forhold, hvor saadanne Attester udstedes uden Vederlag. Jeg skal i faa Henseende kun henvise til Udskrivningsseksenen, hvor der aarlig udstedes Tusinder af Attester — om Børnepligtiges Afsted, Udgytighed til Krigstjeneste, Overgang i Fortærkningen osv. — uden noget som helst Vederlag; men, som sagt, jeg behøver ikke at udsætte dette videre, da jeg tør antage, at Thinget vil stemme for Forslaget. — Det andet Endringsforslag havde jeg ønsket at stille ved Sagens 2den Behandling; men da det paa Grund af nødtvungen Fraværelse ikke var mig muligt dengang, have ærede Medlemmer nu hjulpet mig til at bringe det ind her i Salen, selvsølgelig uden at de derved have forpligtet sig til at stemme for det. Jeg maa først gøre opmærksom paa, at her er der jo ikke Tale om, saaledes som den ærede Ordfører i alt Fald antydede i Begyndelsen af sit Foredrag, at udstede noget Forbud imod at modtage Gaver. Spørgsmaalet er her kun, om der i Præsternes Lønningsparagraf skal staa, at det er dem tilladt at modtage de Gaver, der uden Foranledning fra deres Side bydes dem. Det forekommer mig, at der derved lægges et Tryk paa Menighedsmedlemmerne. Enhver, der er kjendt med Forholdene i mindre Kredse paa Landet og i Kjøbstæderne, veed, at den Ene gjerne i den Art Forhold følger den Anden; den Ene føler sig forpligtet til, og om ikke Andet ansporer hans Forsængelighed ham til at gøre, som hans Nabo har gjort. Offeret var jo ogsaa, som bekjendt, tidligere frivilligt, men det er i Tidernes Løb blevet af den Bessaffenhed, at det nu kan indrives ved Rettens Hjælp. Med Hensyn til disse Gaver har man, skjøndt dette Forslag jo endnu langtfra er kommet i Lovsform, allerede gjort et Skridt fremad i denne Retning, idet den ærede Ordfører for Mindretallet ved 2den Behandling yttrede: jeg haaber, at Offeret skal vedblive, og den ærede Ordfører for Flertallet sagde, at han antog, at naar man var tilfreds med den nye Præst, vilde man yde ham frivilligt i Offer omtrent det Samme som tidligere. De Herrer se altsaa, at Gaver, allerede inden Loven er kommen ud, ere naaede til at blive frivilligt Offer; og derpaa er der jo ikke ringe Forskjel, idet Gaver maa anses for at være noget Tilfældigt, Noget, man giver ved en enkelt Leilighed, hvorimod Offeret er tilbagevendende og gives aarligt.

Et Spørgsmaal synes at paatrænge sig. At det Arbejde, som Representationen nu har haft i en meget lang Arrække, alle de Bestræbelser, der fra dens Side ere gjorte for at faae Præsterne paa fast Løn under en eller anden Form, og alt det overordentlige Arbejde, som engang vil komme, hvis denne Lov vedtages, med Hensyn til Sorders Opmaalning og Bonitering, Præstegaardes Ombyg-